Kuntalaisaloite: Vapautetaan Palokin kosket ja pelastetaan uhanalaiset lohikalat!

Kunnanhallitus 18.08.2025 § 183

Kuntaan on saapunut 30.6.2025 kuntalaisaloite, jossa vaaditaan, että Pohjois-Karjalan Sähkön omistajakunnat kunnioittavat asukkaiden tässä kuntalaisaloitteessa ilmaisemaa tahtoa ja käyttävät heille kuuluvaa vastuullista päätösvaltaa Palokin koskessa sijaitsevan voimalan myymiseksi valtiolle. Tohmajärven kunnan tulee ohjeistaa edustajiaan Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n ja Pohjois-Karjalan Energia Holding Oy:n hallintoelimissä tukemaan ratkaisua, jossa voimalaitoksen myynti valtiolle toteutetaan avoimesti ja vastuullisesti markkinahinnalla. Päätöksenteon tulee perustua alueen asukkaiden ja luonnon hyvinvoinnin turvaamiseen.

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa kuntalaisaloitteen edelleen kunnanjohtajan valmisteltavaksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

_____

Kunnanhallitus 29.09.2025 § 212

Kuntalaisaloitteen allekirjoittaneet vaativat, että Tohmajärven kunta ohjeistaa edustajiaan Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n ja Pohjois-Karjalan Energia Holding Oy:n hallintoelimissä tukemaan ratkaisua, jossa voimalaitoksen myynti valtiolle toteutetaan avoimesti ja vastuullisesti, realistisella markkinahinnalla, joka määräytyy riippumattoman arvioinnin perusteella.

Allekirjoittaneet vetoavat, että kuntapäättäjien on toimittava kansalaisten tahdon ja luonnon etujen mukaisesti. Palokin koskien vapauttaminen ja Saimaan järvilohen pelastaminen on yksi aikamme ja alueemme tärkeimmistä vesiluonnon suojeluhankkeista.

Kuntalaisaloitteeseen vastauksen antaa toimivaltainen viranomainen. Kunnanhallitus on nimennyt yhtiökokousedustat 23.6.2025 pidetyssä kunnanhallituksen kokouksessa. Tohmajärven kunnan omistama Tohmajärven Sijoitus Oy omistaa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:stä 2,2% osuuden ja Tohmajärven kunta omistaa taas Pohjois-Karjalan Energia Holdingista 4,68% osuuden.

Kuntalaisaloite on esityslistan liitteenä.

PKS Oy:n omistajakunnat Tohmajärven kunta mukaan lukien ovat ohjeistaneet yhtiötä käynnistämään neuvottelut Palokin voimalaitoksesta. Kunnat pyytävät PKS:Ita mm. arviota Palokin voimalaitoksen arvonmäärityksestä ja siihen liittyvistä epävarmuustekijöistä, kuten sähkömarkkinoiden kehityksestä, lainsäädännöstä ja muista keskeisistä Palokin voimalaitokseen kohdistuvista toimintaympäristön muutoksista.

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee kuntalaisaloitteen tietoonsa saatetuksi ja jättää asian Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n toimivan johdon ja yhtiön hallituksen sekä valtiovallan väliseksi neuvoteltavaksi asiaksi.

Tohmajärven kunta odottaa tietoa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n ja valtiovallan välisistä neuvotteluista, ennen kuin se, ottaa enemmälti kantaa asiaan.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

_____

Kunnanhallitus 23.11.2026
162/00.02.16/2025

Tohmajärven kunnan johto on osallistunut aktiivisesti Palokki-kokouksiin. Tohmajärven kunnanhallitus muodosti Tohmajärven kunnan kannan Suomen valtion tarjoukseen Palokin vesivoimalaitoksen lunastamisesta kokouksessaan 26.10.2026 § 169. Tohmajärven kunta päätti esittää omistajanäkemyksenään, ettei Pohjois-Karjalan Sähkö Oy hyväksy valtion ostotarjousta Palokin vesivoimalaitoksesta.

Arvioinnissa tunnistettiin koskien ennallistamisen mahdolliset hyödyt uhanalaisille vaelluskalakannoille sekä luonto- ja kalastusmatkailulle. Myynti vapauttaisi myös pääomaa investointeihin. Valtion tytäryhtiömallin vähintään 40 miljoonan euron kauppahinta voisi lisäksi nousta riippumattomien arvonmääritysten perusteella.

Kokonaisarvioinnissa kunnanhallitus painotti kuitenkin uusiutuvan ja säädettävän sähköntuotannon säilyttämistä sekä voimalaitoksen merkitystä yhtiön pitkän aikavälin tuloksentekokyvylle ja omistajakuntien osinkotuloille. Ennallistamisen tavoitteita pidettiin arvokkaina, mutta tarjouksen hyväksymistä ei kokonaisuutena arvioitu perustelluksi.

Tohmajärvi välitti kantansa yhtiön hallitukselle ja ohjeisti kunnan yhtiökokousedustajia edistämään sitä. Mahdollisesta kaupasta päättää Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallitus.

Suurimman osan Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n osakkeista (noin 54 prosenttia) omistaa Pohjois-Karjalan Energia Holding Oy. Holdin-yhtiö on täysin itäsuomalaisten kuntien omistama. Pohjois-Karjalan

Enrgiaholdingin omistajia eri kokoisilla osuuksilla ovat kaikki Pohjois-Karjalan kunnat sekä naapurimaakuntien puolelta Kuopio, Savonlinna, Kaavi ja Tuusniemi.

Lopputuloksena Pohjois-Karjalan Enrgiaholding oy:n omistajakunnista yhdeksän kannattaa ja kuusi vastustaa Palokin voimalaitoksen myyntiä, minkä lisäksi kaksi kuntaa ei ottanut asiaan suoraan kantaa.

Pohjois-Karjalan Energiaholding oy:n omistajaosuuksilla mitattuna 45,2 prosenttia kannattaa ja 44,5 prosenttia vastustaa Palokin voimalaitoksen myyntiä. 10,3 prosenttia päätti olla ottamatta kantaa asiaan.

Väkiluvuiltaan isoimmat kaupungit Kuopio, Joensuu ja Savonlinna ovat asettuneet valtion tarjouksen hyväksymisen tueksi. Sen sijaan pienemmistä kunnista ja kaupungeista suurin osa ei hyväksy ostotarjousta.

Heinävesi: hyväksyisi tarjouksen
Joensuu: hyväksyisi tarjouksen
Kitee: hyväksyisi tarjouksen
Kontiolahti: hyväksyisi tarjouksen
Kuopio: hyväksyisi tarjouksen
Liperi: hyväksyisi tarjouksen
Outokumpu: hyväksyisi tarjouksen
Polvijärvi: hyväksyisi tarjouksen
Savonlinna: hyväksyisi tarjouksen

Juuka: ei hyväsyisi tarjousta
Kaavi: ei hyväksyisi tarjousta
Lieksa: ei hyväksyisi tarjousta
Nurmes: ei hyväksyisi tarjousta
Rääkkylä: ei hyväksyisi tarjousta
Tohmajärvi: ei hyväksyisi tarjousta

Ilomantsi: ei kantaa
Tuusniemi: ei kantaa

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Löppönen Mikko, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Löppönen Mikko, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että kunnanhallitus ei yhdy kuntalaisaloitteeseen. Kunnanhallitus toteaa kuntalaisaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

_____